

Erdélyi Múzeum 2009. 1-2

Abstracte

Kovács András: Despre capela medievală Sfânta Maria din hotarul Clujului

Dintre documentele referitoare la orașul Cluj (Kolozsvár) din epoca medievală târzie, unele menționează capela Compol/Rokonad, construită cândva înainte de 1521. Autorul studiului trece în revistă istoria familiei-patron al Compolilor în secolele XV-XVI. Conform surselor istorice, familia Compol a fost una dintre cele mai înstărite ale orașului. Membrii acestei familii au aparținut etniei maghiare și au jucat un rol important în administrarea orașului. Numele Rokonad care apare în documentele medievale se referă la sfântul protector al capelei. În căutarea denumirii capelei de lângă castelul din Cehu Silvaniei (Szilágycseh), istoriografia a ajuns, prin intermediul unor speculații etimologice, la acest nume maghiar neobișnuit cu decenii în urmă. În ambele cazuri, Rokonad se referă la Rocamadour, un important centru de pelerinaj din sudul Franței, cunoscut pentru statuia Madonei Negre. Capela din Cluj a fost construită în urma unui pelerinaj încheiat sau numai planificat pentru viitor. Deși capela a dispărut fără urmă în perioada reformei, numele acesteia păstrează amintirea pelerinajului întreprins cândva de George Compol împreună cu soția sa, Scholastica.

Erős Vilmos: Istoriografia maghiară în perioada interbelică

Studiul face parte dintr-o sinteză istorică în curs de redactare. Acesta se referă la istoriografia maghiară dintre cele două războaie mondiale. În prima parte a studiului, autorul descrie instituțiile, periodicele, colecțiile de surse și monografiile cele mai importante, respectiv oferă o imagine de ansamblu și despre dezvoltarea științelor auxiliare și aliate ale istoriografiei.

În cele ce urmează, studiul trece în revistă principalele curente ale

istoriografiei epocii, printre care celebra școală a așa-numitei Geistesgeschichte (împreună cu reprezentatul principal al acesteia, Gyula Szekfű), etnoistoriografia lui Elemér Mályusz, cercetările legate de agricultură, inițiate de Sándor Domanovszky, istoriografia constituțională a lui Ferenc Eckhart și istoria universală, de factură sociologică, reprezentată de opera lui István Hajnal.

Autorul oferă o descriere sumară și despre alte școli de istoriografie mai puțin dominante, împreună cu reprezentanții lor cei mai de seamă, și își extinde prezentarea chiar și asupra unor reprezentanți ai gândirii istorice neoficiale, spre exemplu școala națională romantică, radicaliștii liberali, populiștii (în centru cu László Németh) și marxiștii, aflați într-o poziție esențialmente marginală.

Demeter Zsuzsa: Adnotări pe fundalul unui proiect de editare din operele lui Gyöngyösi István

Cu toate că ediția critică a operelor complete ale lui István Gyöngyösi, bazată pe manuscrisele autografe și edițiile princeps, nu a fost publicată decât în secolul XX, proiectul unei asemenea ediții nu a fost unul complet străin nici de cercetătorii operei lui Gyöngyösi din secolele precedente. Planul primei ediții a operelor acestuia este legată de numele baronului Gedeon I. Ráday, care i-a încredințat sarcina respectivă lui István Nagy Szerencsi. Pe lângă Szerencsi, la întocmirea ediției vor participa și doi scriitori din Târgu Mureș (Marosvásárhely), Sándor Kovásznai și Sámuel Zilai. Din cauza morții lui Ráday și Kovásznai, survenite în 1792, proiectul acestei ediții nu a putut fi însă finalizat. Cu toate acestea, scrisorile schimbate între ei în faza pregătitoare a întocmirii ediției, precum și notele explicative, de o întindere de peste nouă sute de pagini, întocmite de Kovásznai pe marginea operei *Porábúl megéledett Főnix* [Pasărea Phoenix, renăscută din propria cenușă] au oferit sursele cele mai importante în privința receptării operei lui Gyöngyösi în secolul XVIII. În acest context, studiul nostru își propune să ofere contribuții suplimentare în legătură cu circumstanțele care au înconjurat planul acestei ediții a operelor lui Gyöngyösi.

Varga P. Ildikó: Kalevala ungurească a lui Vikár Béla. Ediția jubilară a traducerii epopeii

Studiul se ocupă de ediția jubiliară în limba maghiară a poemului epic *Kalevala*. Autorul trece în revistă analogiile ungro-fine care apar în cel de-al doilea volum al ediției din 1935, intitulat *Magyarázatok a Kalevalához* [Explicații la *Kalevala*]. Drept cadru teoretic, autorul recurge la studiul lui André Lefevere, care se ocupă de traduceri în limba engleză ale aceluiași poem. Analiza reușește să demonstreze faptul că atât analogiile ungro-fine, cât și eseul scriitorului maghiar Dezső Kosztolányi (1885–1936) au contribuit în măsură considerabilă la canonizarea poemului în cadrul literaturii maghiare.